

Skúlamál

Fólkaskúlin skal broyttast

— *Ætlanin er at endurskoða verandi fólkaskúlalóg, so skúlin kann virka eftir nýggjar ella broyttari lóg frá byrjan av skúlaárinum 1992. Hetta og mangt annað áhugavert um skúlavíðurskiptini var við í ólavsókrøðu lógmans í ár. Hann segði:*

Fólkaskúlin hevur seinastu árin verið fyrri niðurskurð. Skúlafolk og onnur hava, sum rætt er, víst á, at slíkir niðurskurðir ávirka undirvísingina og arbeiðsviðurskiptini í fólkaskúlanum.

Hóast trógar figgjarligar umstøður, hevur tað tibetur eydnast fyrisitingini í samstarvi við teir einstøku skúlaleiðararnar og við vælvid frá lærarunum at skipa fyrri, at undirvísingin ikki er verri, og at fólkaskúlagin verður hildin. Men vit mugu ásjóna, at í mongum forom og á fleiri skúlum, er tillutað tímatálið komið niður á minstamarkið um lógin skal haldast.

Fólkaskúlagin er frá 1979 og ikki broytt síðani hon kom. Ætlanin er at endurskoða verandi fólkaskúlalóg, so skúlin kann virka eftir nýggjari ella broyttari lóg frá byrjan av skúlaárinum 1992.

Føroya Spesialsúli — Skúlin á Trøðni við næmingaheimum — kom undir føroyskan myndugleika 1. januar 1988. Men víðurskipti skúls og setanarviðurskipti hjá starvsfólki og skúlanum á Trøðni hava verið ógreidd, og ikki fyrr enn í summar hevur eydnast at fáa hetta í rættlag. Semja er gjørd millum fakfelagið hjá lærarunum á Skúlanum á Trøðni, landsstýrið og Føroya Lærarafelag. Allir lærarar og tenastumenn á Skúlanum á Trøðni hava fingið tilbod um at vera settir í starv undir føroyska skúlaferkinum.

Flest allar aðrar útbúgvingar hava eisini havt trupulleikar av lækkaðu játtanunum.

Tá ið umsóknarfreistin til upptøku á Føroya Studenta-

skúla var úti, gjørdist landsstýrin greitt, at við somu upptøktreytum og óbroyttari skipan fóru at vanta 1½-2 milliónir í til studentaskúlar. Landsstýrið heldur, at tað hevði verið sera óheppið at broytt upptøktreytirnar eftir, at næmingarnir høvdu søkt inn á skúlar. Tá var heitt á landskúlafyrisitingina at royna at finna aðra loysn, soleiðis at allir næmingar, ið lúka treytirnar, kunnu koma á studentaskúla. Funnið var fram til eina skipan, men tíverri hevði hetta við sær, at nakrir næmingar, sum búgva í Eysturoynni, í fyrsta umfari hava fingið boð um, at teir vera noyðdir at koma inn á studentaskúlan í Havn. Fyri tann einstaka kann hetta vera ógvuliga keðiligt, men tá ið skúlaárið byrjar, ber møguleika til at flyta hesar næmingar til skúlan í Eysturoynni.

Størstu trupulleikarnar hava útbúgvingar, ið krevja lærupláss. Serliga seinasta árið er talið av læruplássum minkað ógvuliga nógv. Hetta ber í sær, at tey, sum ætla sær henda vegin, hava fá útbúgvingartilboð, og samtundis hava teknisku skúlarin ógvuliga fáar næmingar komandi árin. Ein av fyrstu døgnum verður settur arbeiðsbólkur, sum skal víðgera hesi víðurskipti, og gera uppskot um, hvussu teknisku skúlarin kunnu nýtast betur.

I nógv ár hevur verið tosað um, at seta sjóvinnuskúla á stovn í Føroyum. Í 1987 varð viðtikið lógtingslóg, har sjóvinnuskúli skuldi byggjast í Suðuroy, men einki er hent í hesum máli enn. Hetta hevur

havt við sær, at vit ikki kunnu lúka tær altjóða fyriskipanir, sum eru ásettar í sambandi við sigling, samtundis sum næmingatalið á føroysku sjómansskúlanum er fallið munandi seinru árin, og nú er komið so langt niður, at spurningurin er, um grundarlag er fyrri sjómansskúlaútbúgving í Føroyum.

Fyri at bota um hesi víðurskipti, hevur landsstýrið eftir tilmáli frá landskúlafyrisitingini gjørt av, at Klaksvíkar Sjómannsskúli, í eina fyriliskipan, nú tekur inn ein sjóvinnuskúlaflokk í staðin fyrri ein heimaskiparaflokk. Hóast langt er útið, tá ið lýst varð við hesum útbúgvingartilboði, hava nóg nógvir næmingar teknað seg.

Eisini hevur verið arbeiðt við at víðka útbúgvingartilboðini til ung fólk í Suðuroynni. Skotbráð var stutt, men landsstýrið gjørdi av at søkja figgjarnevdina um eina eykajáttan uppá ½ millión til FHS-útbúgving og Havbúnaðar- og fiskivinnuútbúgving í Suðuroynni. Longu nú er um at vera fullteknað til hesar báðar útbúgvingarnar.

Sum fráboðað fyrr í ár, er ætlan landsstýrisins at fáa eitt politiskt orðaskifti á tingi, um hvørji útbúgvingartilboð, vit skulu hava til ung fólk í Føroyum, og hvussu hesi skulu skipast. Hetta orðaskifti skal hava støði í teimum útbúgvingartilboðum og skipanum, sum vit longu hava og teinum álitum, sum tey seinastu árin eru gjørd viðvíkjandi útbúgving av ungum, og nevntast kann, at landskúlafyrisitingin beint nú hevur lagt

fram nýtt álit, um útbúgvingar innan tøkni.

Nýggj lóg um maskinskúlaútbúgving verður í ár lögð fyrri tingið, og eisini verður læraraútbúgvingarlógin endurskoðað.

Føroyar eru litið samfelag við avmarkaðari figgjarligari orku, og trupulleikin er, at okkara útbúgvingareindir eru so smáar, og tí verða lutfaliga dýrari enn í øðrum londum. Fyri at royna at

bota um hetta, verður kannað, um tað ber til at samskipa og samstarva millum tær ymsu hægru útbúgvingarnar í Føroyum. Her verður hugsað um útbúgvingarnar á fróðskaparsetrinum, læraraskúlanum, maskinskúlanum, sjómansskúlanum og hægru útbúgvingar á handilsskúlanum og aðrar.

Seinastu árin hevur verið nógv tosað um at byggja

skúlar, og serliga eru tað tveir skúlar, studentaskúlin í Eysturoynni og maskinskúlin í Havn, sum hava verið frammi. Í samgonguskjalinum stendur, at bygging av maskinskúla og studentaskúla verður raðfest í iløguætlanini. Henda iløguætlan verður gjørd í sambandi við figgjarlógargruppskot fyrri 1992. Møguliga kann eisini hugsast, at skúlar aðrastaðni í Føroyum koma upp á tal.

Ferðslulógin skal endurskoðast

Lógarmál

Breitt orðaskifti um telduskráir

Landsstýrið er í ferð við at endurskoða lógirnar um almennar og privatar telduskráir og ætlar at fáa eitt brott alment orðaskifti um málið, segði lógmaður á ólavsóku. Um uppgávurnar á lógarókinum, sum liggja fyrri, segði hann:

Á lógarókinum liggja stórar uppgávur fyrri framman. Á borgarlíga- og straffirættarlíga ókinum eru lógir okkara ríkislógir, har nógvar eru broyttar í fólkatinginum, uttan at broytingar eru komnar í Føroyum. Nógvar rættarlígar trupulleikar standast av hesum, og neyðugt verður tí at seta kanningar í verk, og finna fram til, í hvønn mun tað er neyðugt at samskipa føroyska lóggávu við danska, og í hvørjum forom vit halda tað vera betri at hava serliga føroyska lóggávu.

Ferðslulóg okkara er ikki gomul; men vit mugu ásjóna, at ferðsluvánlukurnar eru alt ov nógvar. Tá hevur landsstýrið, fyrri at økja um

ferðslutrygdina, sett sær fyrri at endurskoða allar skipanir á hesum økjum. Skipanin við ferðslufrálæru verður eisini endurskoðað.

Uppskotið til nýggja rúsdrekklóg, ið varð lagt fyrri tingið í vár, er í víðkaðu rættarnevdini, sum er gjørd til millumtinganevnd. Seinast vit frættu, er ætlanin at leggja álitid fram í heyst.

Undanfarna landsstýrið var farið undir at gera uppskot til lóggávu um innlit í almenn víðurskipti. Lógaruppskotið er liðugt, og er nú sent út til metingar hjá stovnum og felagsskapum. Tá ið viðmerkingar frá hesum eru landsstýrin aftur í hendi, verður málið viðgjørt av nýggjum og síðan lagt fyrri

tingið.

Landsstýrið endurskoðar lógirnar um almennar og privatar telduskráir við upplýsingum um fólk. Greitt er, at hetta er ógvuliga víðbrekið mál, sum hevur verið nógv frammi seinru árin. Tá hevði verið gott, um vit kunnu fáa eitt breitt orðaskifti um málið, og at komið verður fram til eina skipan, sum flest øll kunnu taka undir við.

Enn er ikki tikin støða til álitid, sum nevnd, ið kannaði tryggingarviðurskiptini, gjørdi og læt frá sær fyrri umleið tveimur árum síðani. Men greitt er, at støða má takast til hetta skjott.

